Azadlıqdan dəm vuran "Freedom House"un özü azad deyil

"Qlobal demokratiya və azadlıqlar indeksi", "İnternet azadlığı indeksi" və digər bu kimi hesabatlar təşkilatın veb-səhifəsində yerləşdirilib. Ayrı-ayrı ölkələrin "azad", "yarımazad" və "qeyri-azad" kateqoriyalar üzrə təsnifatlaşdırıldığı bu hesabatlar hər il olduğu kimi, bu dəfə də ciddi etirazlara səbəb olub. Hesabatla elə ilk tanışlıqdan hiss olunur ki, təşkilatın apardığı "tədqiqatlar", "təhlillər" elmi metodologiyalardan daha çox, siyasi baxışlara söykənib. Əgər belə olmasaydı, reallığı əks etdirər, həqiqətə güzgü tutardı. Burada diqqəti çəkən məqam odur ki, hesabatın hətta preambula hissəsində Çinin, Rusiya və İranın adları çəkilir.

→ 7

Azadlıqdan dəm vuran "Freedom House"un özü azad deyil

Azərbaycana qarşı həmişə qərəzli mövqe nümayiş etdirən "Freedom House" beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatı hazırladığı son hesabatında yenə də ölkəmiz haqqında həqiqətdən çox-çox uzaq olan uydurma məlumatlar yayıb. Yarandığı vaxtdan indiyə qədər dilinə doğru söz gəlməyən "Freedom House"un 2023-cü il üzrə hesabatı da əvvəlkilərdən heç nəyi ilə fərqlənmir.

"Qlobal demokratiya və azadlıqlar indeksi", "İnternet azadlığı indeksi" və digər bu kimi hesabatlar təşkilatın veb-səhifəsində yerləşdirilib. Ayrı-ayrı ölkələrin "azad", "yarım-azad" və "qeyri-azad" kateqoriyalar üzrə təsnifatlaşdırıldığı bu hesabatlar hər il olduğu kimi, bu dəfə də ciddi etirazlara səbəb olub. Hesabatla elə ilk tanışlıqdan hiss olunur ki, təşkilatın apardığı "tədqiqatlar", "təhlillər" elmi metodologiyalardan daha çox, siyasi baxışlara söykənib. Əgər belə olmasaydı, reallığı əks etdirər, həqiqətə güzgü tutardı.

Burada diqqəti çəkən məqam odur ki, hesabatın hətta preambula hissəsində Çinin, Rusiya və İranın adları çəkilir. Bu dövlətlər ictimaiyyətə "bütün azadlıq indeksləri üzrə pis tendensiyaların yaradıcıları" kimi təqdim edilirlər. Hamıya məlumdur ki, adları çəkilən bu dövlətlər ABŞ-nin strateji planlarında hədəf seçilən, rəqib qismində görünən və "şər üçbucağı" adlandırılan ölkələrdir. Onlar eyni prinsip əsasında "Freedom House" tərəfindən də hədəfə alınırlar. Açıq-aydın görünür ki, bu təşkilat "hesabat"ını ABŞ-nin drijorluğu ilə hazırlayıb. ABŞ-nin siyasəti ilə razılaşmayan bu və ya digər dövlətlər "qeyri-azad ölkələr" indeksi üzrə dəyərləndirilirlər. Hansı dövlətlər ki, Amerika ilə müttəfiqdir, hesabatda onlara müsbət rəy verilir.

Qeyd etdiklərimiz "Qlobal demokratiya və azadlıqlar indeksi"nin obyektivliyini şübhə altına alan yeganə məqam deyil. "Freedom House" ABŞ-nin siyasi hədəflərinə uyğun davranışlarını davam etdirərək mərhələ-mərhələ digər ölkələrə də yer ayırır. Türkiyə başda olmaqla, Türk Dövlətlər Təşkilatına üzv olan ölkələri də özünün qarayaxma kampaniyasına qatır.

"Freedom House"un bu qərəzli addımlarına aydınlıq gətirmək üçün bir neçə faktı vurğulamaq yerinə düşərdi. Qeyd edək ki, Ermənistan "Qlobal demokratiya və azadlıqlar indeksi", həmçinin "İnternet azadlığı indeksi" üzrə 2-ci kateqoriyada, yəni yarım-azad ölkələr sırasında yerləşdirilib. Türkiyə isə ondan geri pillədə - "azad olmayan" dövlətlər sırasında yer tutub. Türkiyəni Ermənistanla müqayisə etmək, Ermənistanı yüksək, Türkiyəni isə aşağı kateqoriyada göstərmək nümunəsi "Freedom House" tərəfindən hazırlanmış hesabatların gerçək olmadığını üzə çıxarır. Yeri gəlmişkən onu da diqqətə çatdıraq ki, "Freedom House" tərəfindən hazırlanmış "İnternet azadlığı indeksi"ndə 100 ölkə arasında 39 ölkə qeyri-azad, 29 ölkə yarımazad, 31 ölkə isə tam azad ölkə kimi göstərilib. ABŞ-nin maraqlarına rəqib olan dövlətlərin hamısı qruplaşdırılaraq, "39 qeyri-azad ölkə" kateqoriyasına salınıb.

13 ildir ki, "Freedom House" "internet azadlığı indeksi"nin vəziyyətini dünya ictimaiyyətinə açıqlayır. Hər dəfə də hansısa yeni maxinasiyası və yalanları ilə özünü ifşa edir. 2023-cü il hesabatı da bu baxımdan əvvəkilərdən heç nəyi ilə fərqlənmir. Sanki ötənilki hesabatın yalnız tarixini dəyişərək yenidən dünyaya sırımağa çalışır. Sonuncu hesabatın "özəl xüsusiyyəti" "Freedom House" tərəfindən etnik-separatizmin dəstəklənməsidir. Gülünc doğuran odur ki, bu təşkilat 2023-cü il hesabatında özü səhvə yol verərək "Dağlıq Qarabağ"ı Azərbaycandan ayrı bir qurum kimi qiymətləndirir. Hansı ki, bu qondarma qurum sentyabr ayında özünü buraxdığını rəsmən təsdiq edib. Amma bu təşkilat hələ də ölmüş bir qurumu dünya ictimaiyyətinə diri kimi göstərir. Beləliklə, ABŞ-nin son bir il ərzində Azərbaycana qarşı həyata keçirdiyi təxribatçı siyasət "Freedom House" tərəfindən hazırlanan hesabatlarda da əksini daha eybəcər şəkildə tapıb. Sanki ABŞ-nin siyasəti ilə "Freedom Hause"un hesabatı bir medalın eyni üzüdür, adı başqadır. ABŞ Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin "tənzimlənməsində" hansı maxinasiyaları tətbiq edirsə, "Freedom House" da "demokratik azadlıqlar indeksi"ndə həmin siyasəti təkrarlayır. Olmayan "Dağlıq Qarabağ"ı əlahiddə subyekt kimi göstərməklə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qarşı hörmətsizlik edir. Ən acınacaqlısı odur ki, hesabatda çoxdan inzibati ərazi kimi ləğv olunmuş "Dağlıq Qarabağ" həm də "demokratik azadlıqlar" kontekstində Azərbaycandan qoparılır. Hesabatda Azərbaycan "qeyri-azad", "Dağlıq Qarabağ" isə "yarım-azad" ərazi kimi dəyərləndirilərək Ermənistanla eyniləşdirilir. Göründüyü kimi, "Freedom Hause"un də mövqeyi ABŞ ilə üst-üstə düşür. Deməli, bu təşkilat Amerikanın barmağının işarəsi ilə oturub-durur.

"Freedom House"un dünəninə boylananda görürük ki, bu təşkilat Azərbaycan müstəqilliyini elan etdiyi gündən indiyə qədər heç vaxt ölkəmiz haqqında obyektiv rəy sərgiləməyib. "Freedom House" bu illər ərzində hazırladığı hesabatlarda Azərbaycana qarşı qərəzli münasibət nümayiş etdirib. Həmişə qaraya ağ, ağa da qara deyib. Belə gedişlə, yəqin ki, bu təşkilat heç vaxt mövqeyindən əl götürməyəcək. Tutuquşu kimi ABŞ-nin dediklərini təkrar edəcək.

Bir şey də ürəkaçan deyil ki, təşkilat bu cür ədalətsiz, qərəzli davranışlarını gizlətmir də. Veb səhifəsində açıq-açığına yazır ki, o, ABŞ-nin siyasi maraqlarının qlobal təbliğatçısı və təşviqatçısıdır. Bu etiraf artıq kölgədə qalan hər şeyi deyir.

Reallıqla yanaşanda demokratiyadan dəm vuran beynəlxalq təşkilat öz işini sifarişlər üzərində qurmamalıdır, kiminsə diktəsi ilə işləməməlidir. Ya olduğu kimi görünməli, ya da göründüyü kimi olmalıdır. Özünü beynəlxalq təşkilat elan edibsə, müstəqilliyini qorumalı, obyektiv olmalı, demokratik inkişaf, insan haqları, azadlıqlar uğrunda gerçəkdən çalışmalıdır. Hazırladığı hesabatın mahiyyətinə, məqsədinə baxanda aydın görünən odur ki, "Freedom House" özü azad və müstəqil deyil. Buna görə də, onun hazırladığı "Qlobal demokratiya və azadlıqlar indeksi", həmçinin, "İnternet azadlıqların dəyərləndirilməsi üçün əsas meyar kimi qəbul edilə bilməz.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Azərbaycan.- 2023.- 5 dekabr, № 265.- S.1, 7.